

Рецензія

на кваліфікаційну роботу **Марчук Сніжани Вікторівни**
«Вплив перфекціонізму на розвиток емоційного інтелекту в осіб
юнацького віку»

на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 053 – Психологія (за спеціалізаціями)

Сучасний розвиток психологічної науки вимагає дослідження психологічних категорій, що впливають на особистісний розвиток та майбутню професійну компетентність осіб юнацького віку. Саме до таких особистісних якостей належить перфекціонізм. Важливим є дослідження його взаємозв'язку із емоційним інтелектом, що являє собою сукупність емоційних, особистісних та соціальних здібностей, що складають підґрунтя для подальшої професійної діяльності, міжособистісної взаємодії та особистісного розвитку юнаків.

Значної значущості тема впливу перфекціонізму на розвиток емоційного інтелекту в осіб юнацького віку набуває у сучасному розгляді професійно значущих якостей здобувачів соціономічних спеціальностей, таких як психолог та фахівець із соціальної роботи. Негативні зовнішні чинники спричинені військовими діями на території України, можуть впливати на особистісну структуру осіб юнацького віку, перешкоджати розвитку особистісного потенціалу, реалізації здібностей та, в подальшому, перешкоджати професійному становленню та виконанню професійних завдань. Саме тому рецензована кваліфікаційна робота Марчук Сніжани Вікторівни є актуальним, значущим дослідженням.

Рецензована кваліфікаційна робота виконана відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Соціально-психологічні особливості самоздійснення особистості в умовах трансформаційних змін» (0120U100295).

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Витяг з протоколу №3 від 22.10.2020 р.) і узгоджено рішенням бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (Витяг з рішення бюро №2 від 20.04.2021 р.)

Науково-категоріальний апарат характеризується чітким визначенням об'єкту, предмету, мети, завдань, теоретико-експериментальним підґрунтям дослідження. Завдання сформульовані відповідно темі дослідження, вказують на логічність та послідовність основних етапів дослідження.

Методи дослідження відібрані відповідно до мети та для реалізації основних завдань дослідження. Застосування методів математичної обробки даних є коректним та науково обґрунтованим.

Кваліфікаційна робота Марчук С.В. «Вплив перфекціонізму на розвиток емоційного інтелекту в осіб юнацького віку» має чітку структуру: вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Пропорції теоретичної та емпіричної частин дослідження авторкою дотримані.

Теоретичний етап дослідження охопив аналіз досліджуваної проблеми з позиції різних підходів розгляду поняття перфекціонізму та емоційного інтелекту. За результатами теоретичного узагальнення було спроектовано теоретичну модель дослідження впливу перфекціонізму на емоційний інтелект осіб юнацького віку. Висхідним положенням запропонованої авторської моделі стали принципи позитивного підходу до дослідження впливу перфекціонізму на емоційний інтелект, що спрямовані на подолання проблемних форм вираження юнацького перфекціонізму шляхом розвитку емоційного інтелекту.

У другому розділі дисертації, відповідно до зроблених теоретичних узагальнень, було підібрано відповідний методичний інструментарій спрямований на дослідження впливу перфекціонізму на емоційний інтелект у осіб юнацького віку.

За результатами констатувального дослідження було визначено діяльнісно-комунікативний, когнітивно-афективний фактори юнацького перфекціонізму. За результатами кластеризації даних дослідження визначено найбільш значущі кластери із їх факторною структурою. Найбільше навантаження визначене за четвертим кластером, показники якого вказують на високі стандарти досліджуваних.

За результатами фактеризації та кластеризації даних дослідження було встановлено особливості впливу юнацького перфекціонізму на емоційний інтелект. До таких особливостей відноситься варіативність впливу завдяки позитивності-негативності досліджуваних ознак перфекціонізму, оптимістичності-негативності моделей наслідування.

За результатами констатувального дослідження кваліфікаційної роботи була розроблена програма формувального впливу конструктивізації перфекціонізму на емоційний інтелект осіб юнацького віку. Ефективність запропонованої програми була підтверджена статистично.

Загальні висновки в стислому вигляді підсумовують результати дисертаційної роботи і свідчать про досягнення мети, реалізацію завдань дослідження.

До переваг дисертаційного дослідження можна віднести:

1. Актуальність та суспільна важлива цінність дослідження. Так як, пошук вирішення проблем виникнення негативних психічних утворень в осіб юнацького віку є важливим завданням розвитку суспільства і має вагоме значення для розвитку майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей.

2. Запропонована авторкою теоретична модель дослідження впливу перфекціонізму на емоційний інтелект осіб юнацького віку, розроблена відповідно до принципів позитивного підходу, які спрямовані на подолання проблемних форм вираження юнацького перфекціонізму шляхом розвитку емоційного інтелекту.

3. На основі теоретико-методологічного узагальнення авторкою представленні поняття перфекціоналізм та емоційний інтелект юнацького віку, що є основоположними поняттям кваліфікаційної роботи.

4. На особливу увагу заслуговують результати емпіричного дослідження, що визначили особливості впливу юнацького перфекціонізму на емоційний інтелект за результатами фактирезації та кластеризації даних дослідження.

5. Методичні рекомендації щодо конструктивізації перфекціонізму осіб юнацького віку методом позитивної психотерапії запропоновані авторкою містять значущу науково-практичну цінність і разом із кваліфікаційною роботою в цілому можуть застосовуватися в діяльності практичних психологів закладів вищої освіти.

Оцінюючи позитивно проведене наукове дослідження, разом з тим, слід висловити певні зауваження і побажання:

1. У висновках до першого розділу, хотілося, щоб більше уваги було приділено власному авторському здобутку – теоретичній моделі дослідження впливу перфекціонізму на емоційний інтелект осіб юнацького віку.

2. У другому розділі кваліфікаційної роботи при описі методів психодіагностичного дослідження не бажано було б демонструвати детальну інструкцію їх виконання та ключі для інтерпретації даних дослідження. Зазначені дані доречніше було б перемістити у додатки кваліфікаційної роботи.

3. Робота значно виграла б, якби у формувальній частині дослідження було представлено організаційну модель формувального експерименту та модель формувального впливу конструктивізації перфекціонізму методом позитивної психотерапії на емоційний інтелект у осіб юнацького віку.

Висловлені зауваження й побажання не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження Марчук Сніжани Вікторівни, яке є завершеною науковою працею, за своїм науковим рівнем, теоретичним і практичним значенням, є прикладом успішного поєднання теоретичної та експериментальної науково-дослідної роботи.

Отже, кваліфікаційна робота Марчук Сніжани Вікторівни «Вплив перфекціонізму на розвиток емоційного інтелекту в осіб юнацького віку», повністю відповідає вимогам, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Рецензент -

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології та соціальної роботи
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського

Інна Чухрій

